

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a doua)

22 septembrie 2016*

„Neîndeplinirea obligațiilor de către un stat membru — Libera circulație a mărfurilor — Articolul 34 TFUE — Restricții cantitative la import — Măsuri cu efect echivalent — Metale prețioase marcate într-un stat terț în conformitate cu legislația neerlandeză — Import în Republica Cehă după punerea în liberă circulație — Refuzul recunoașterii mărcii — Protecția consumatorilor — Proportionalitate — Admisibilitate”

În cauza C-525/14,

având ca obiect o acțiune în constatarea neîndeplinirii obligațiilor formulată în temeiul articolului 258 TFUE, introdusă la 20 noiembrie 2014,

Comisia Europeană, reprezentată de P. Němečková, de E. Manhaeve și de G. Wilms, în calitate de agenți, cu domiciliul ales în Luxemburg,

reclamantă,

împotriva

Republicii Cehe, reprezentată de M. Smolek, de T. Müller, de J. Vlácil și de J. Očková, în calitate de agenți,

pârâtă,

susținută de:

Republica Franceză, reprezentată de D. Colas și de R. Coesme, în calitate de agenți,

intervenientă,

CURTEA (Camera a doua),

compusă din domnul M. Ilešič, președinte de cameră, doamna C. Toader, domnul A. Rosas, doamna A. Prechal și domnul E. Jarašiūnas (raportor), judecători,

avocat general: domnul M. Campos Sánchez-Bordona,

grefier: domnul M. Aleksejev, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 17 februarie 2016,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 3 mai 2016,

* Limba de procedură: ceha.

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Prin cererea introductivă, Comisia Europeană solicită Curții să constate că, prin faptul că a refuzat să recunoască anumite mărci neerlandeze, în special mărcile oficiului de marcă WaarborgHolland (denumite în continuare „mărcile WaarborgHolland”), Republica Cehă nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 34 TFUE.

Procedura precontencioasă și procedura în fața Curții

- 2 Apreciind că practica Puncovní úřad (oficiu de marcă, Republica Cehă, denumit în continuare „oficiul de marcă ceh”) care constă în refuzul recunoașterii mărcilor WaarborgHolland, un oficiu de marcă independent stabilit în Țările de Jos și care are sucursale în state terțe, și, în consecință, în impunerea aplicării, pe metalele prețioase în cauză, a unei mărci cehe suplimentare este contrară articolului 34 TFUE, Comisia, prin scrisoarea din 30 septembrie 2011, a solicitat Republicii Cehe să își prezinte observațiile.
- 3 În scrisoarea de răspuns din 30 noiembrie 2011, Republica Cehă nu a contestat faptul că nu recunoaște mărcile respective. Acest stat membru a susținut însă că în esență prezenta cauză privește libera circulație a serviciilor, iar nu pe cea a mărfurilor, și că refuzul de recunoaștere amintit este justificat de imposibilitatea de a distinge, printre mărcile menționate, pe cele aplicate în afara teritoriului Uniunii Europene de cele aplicate pe teritoriul Uniunii.
- 4 După ce a examinat argumentele Republicii Cehe care figurează în această scrisoare, Comisia a adresat Republicii Cehe un aviz motivat la 30 mai 2013, în care a arătat printre altele că dispozițiile Tratatului FUE privind libera circulație a mărfurilor se aplică produselor aflate în liberă circulație în Uniune și, prin urmare, și produselor originare din state terțe care au fost importate în mod legal într-un stat membru în conformitate cu cerințele articolului 29 TFUE. Comisia a invitat Republica Cehă să ia măsurile necesare pentru a se conforma articolului 34 TFUE în termen de două luni de la primirea avizului menționat.
- 5 În scrisoarea de răspuns din 23 iulie 2013, Republica Cehă și-a menținut poziția, subliniind în special că refuzul recunoașterii mărcilor WaarborgHolland este justificat de necesitatea de a proteja consumatorii. Întrucât a considerat acest răspuns nesatisfăcător, Comisia a decis să introducă prezenta acțiune.
- 6 Prin cererea introductivă depusă la grefa Curții la 26 februarie 2015, Republica Franceză a formulat o cerere de intervenție în prezenta cauză în susținerea concluziilor Republicii Cehe. Prin Decizia din 24 martie 2015, președintele Curții a admis această cerere.

Cu privire la cererea de redeschidere a procedurii orale

- 7 După prezentarea concluziilor avocatului general, Republica Cehă a solicitat Curții, prin actul depus la grefa Curții la 18 mai 2016, redeschiderea procedurii orale, arătând în esență că o „parte semnificativă [a acestor concluzii] este întemeiată pe mai multe ipoteze eronate”.
- 8 Trebuie amintit totuși, pe de o parte, că Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene și Regulamentul de procedură al Curții nu prevăd posibilitatea ca părțile să depună observații în răspuns la concluziile prezentate de avocatul general (Hotărârea din 17 iulie 2014, Comisia/Portugalia, C-335/12, EU:C:2014:2084, punctul 45, și Hotărârea din 4 mai 2016, Comisia/Austria, C-346/14, EU:C:2016:322, punctul 23).

- 9 Pe de altă parte, conform articolului 83 din Regulamentul de procedură, Curtea poate oricând să dispună, după ascultarea avocatului general, redeschiderea fazei orale a procedurii, în special atunci când consideră că nu este suficient de lămurită sau atunci când o parte a invocat, după închiderea acestei faze, un fapt nou de natură să aibă o influență decisivă asupra deciziei Curții sau atunci când cauza trebuie soluționată pe baza unui argument care nu a fost pus în discuția părților.
- 10 În speță, după ascultarea avocatului general, Curtea consideră că dispune de toate elementele necesare pentru a se pronunța cu privire la prezenta acțiune și că aceasta nu trebuie examinată din perspectiva unui fapt nou de natură să aibă o influență decisivă asupra deciziei sale sau a unui argument care nu a fost pus în discuție în fața sa.
- 11 În consecință, nu este necesar să se dispună redeschiderea fazei orale a procedurii.

Cu privire la acțiune

Cu privire la admisibilitate

Argumentele părților

- 12 Republica Cehă invocă inadmisibilitatea acțiunii în măsura în care se susține că articolul 34 TFUE a fost încălcat în ceea ce privește „anumite mărci neerlandeze”. Această expresie, precum și termenii „în special” utilizați de Comisie în concluziile sale ar indica faptul că obiectul litigiului privește și alte mărci neerlandeze decât cele ale WaarborgHolland. Or, pe parcursul procedurii precontencioase și în cererea sa introductivă, Comisia nu ar fi urmărit să dovedească pretinsa neîndeplinire a obligațiilor decât în ceea ce privește mărcile WaarborgHolland. În această privință, ar fi lipsit de relevanță faptul că litigiul privește, în mod abstract, nerecunoașterea metalelor prețioase în raport cu care nu este posibil să se stabilească dacă au fost marcate într-un stat terț sau pe teritoriul Uniunii. Prin urmare, ar trebui să se constate că cererea introductivă este lipsită de claritate și de precizie și că, în consecință, acțiunea nu este admisibilă decât în ceea ce privește mărcile WaarborgHolland.
- 13 Comisia arată că acțiunea sa este admisibilă în întregime. În scrisoarea de punere în întârziere, ea ar fi indicat în general Republicii Cehă că, potrivit articolului 34 TFUE, este ținută să accepte mărfurile care, pe de o parte, au fost controlate și marcate în conformitate cu legislația unui stat membru al Spațiului Economic European (SEE) și care, pe de altă parte, sunt comercializate în mod legal în oricare dintre statele membre ale SEE. În plus, în avizul motivat, ea ar fi concluzionat că Republica Cehă nu îndeplinește obligațiile care îi revin în temeiul articolului 34 TFUE pentru motivul că „nu recunoaște anumite mărci neerlandeze”. Această formulare ar fi fost reluată în petitul cererii introductive și nu ar fi fost contestată de Republica Cehă.

Aprecierea Curții

- 14 Întrucât Curtea poate examina din oficiu dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute la articolul 258 TFUE pentru introducerea unei acțiuni în constatarea neîndeplinirii obligațiilor (Hotărârea din 14 ianuarie 2010, Comisia/Republica Cehă, C-343/08, EU:C:2010:14, punctul 25 și jurisprudența citată), iar acțiunea nu privește un act cu putere de lege sau o normă administrativă națională, ci o practică a oficiului de marcare ceh, trebuie amintit cu titlu introductiv că o practică administrativă a unui stat membru poate face obiectul unei acțiuni în constatarea neîndeplinirii obligațiilor în cazul în care prezintă un anumit grad de continuitate și de generalitate (Hotărârea din 29 aprilie 2004, Comisia/Germania, C-387/99, EU:C:2004:235, punctul 42 și jurisprudența citată, precum și Hotărârea din 5 martie 2009, Comisia/Spania, C-88/07, EU:C:2009:123, punctul 54).

- 15 În speță, Republica Cehă nu contestă că practica oficiului de marcă vizată de Comisie și a cărei existență aceasta din urmă a probat-o prin prezentarea, în anexă la cererea sa introductivă, a două comunicări ale președintelui oficiului respectiv îndeplinește criteriile amintite. Acest stat membru nu contestă nici că respectiva practică îi este imputabilă. În schimb, contestă admisibilitatea acțiunii în măsura în care aceasta ar fi lipsită de claritate și de precizie.
- 16 În conformitate cu articolul 120 litera (c) din Regulamentul de procedură și cu jurisprudența referitoare la această dispoziție, orice cerere de sesizare trebuie să indice obiectul litigiului, motivele și argumentele invocate, precum și o expunere sumară a acestor motive. Această indicație trebuie să fie suficient de clară și de precisă pentru a permite pârâtului să își pregătească apărarea, iar Curții să își exercite controlul. Din cele arătate rezultă că elementele esențiale de fapt și de drept pe care se întemeiază o acțiune trebuie să reiasă în mod coerent și comprehensibil din textul cererii introductive înseși, iar concluziile acesteia din urmă trebuie să fie formulate într-un mod neechivoc, pentru a evita ca Curtea să se pronunțe *ultra petita* sau să omită să se pronunțe asupra unui motiv (Hotărârea din 11 iulie 2013, Comisia/Republica Cehă, C-545/10, EU:C:2013:509, punctul 108 și jurisprudența citată, precum și Hotărârea din 23 februarie 2016, Comisia/Ungaria, C-179/14, EU:C:2016:108, punctul 141).
- 17 În plus, rezultă dintr-o jurisprudență constantă că, în cadrul unei acțiuni introduse în temeiul articolului 258 TFUE, scrisoarea de punere în întârziere adresată de Comisie statului membru și, ulterior, avizul motivat emis de aceasta delimitează obiectul litigiului, care, din acel moment, nu mai poate fi extins. Astfel, posibilitatea statului membru în cauză de a-și prezenta observațiile reprezintă, chiar dacă acesta consideră că nu trebuie să o utilizeze, o garanție esențială urmărită de tratat, iar respectarea sa constituie un aspect esențial al regularității procedurii de constatare a neîndeplinirii obligațiilor de către un stat membru. În consecință, avizul motivat și acțiunea Comisiei trebuie să se întemeieze pe aceleași obiecțiuni precum cele din scrisoarea de punere în întârziere care declanșează procedura precontencioasă (Hotărârea din 29 septembrie 1998, Comisia/Germania, C-191/95, EU:C:1998:441, punctul 55, precum și Hotărârea din 10 septembrie 2009, Comisia/Portugalia, C-457/07, EU:C:2009:531, punctul 55 și jurisprudența citată).
- 18 Avizul motivat și acțiunea formulată în temeiul articolului 258 TFUE trebuie astfel să prezinte obiecțiunile în mod coerent și precis pentru a permite statului membru și Curții să perceapă în mod exact întinderea încălcării dreptului Uniunii imputate, condiție necesară pentru ca statul respectiv să își poată valorifica în mod util mijloacele de apărare, iar Curtea să poată verifica existența pretensei neîndepliniri a obligațiilor (Hotărârea din 14 octombrie 2010, Comisia/Austria, C-535/07, EU:C:2010:602, punctul 42, precum și Hotărârea din 3 martie 2011, Comisia/Irlanda, C-50/09, EU:C:2011:109, punctul 64 și jurisprudența citată).
- 19 În speță, în măsura în care, prin folosirea termenilor „anumite mărci neerlandeze” în petitul cererii introductive, Comisia urmărește să includă în acțiunea sa alte mărci neerlandeze decât cele care sunt menționate acolo în mod explicit, și anume mărcile WaarborgHolland, această cerere introductivă nu îndeplinește cerințele Regulamentului de procedură și ale jurisprudenței amintite la punctul 16 din prezenta hotărâre, din moment ce identitatea acestor alte mărci nu este precizată în cererea introductivă amintită, iar folosirea termenului „anumite” exclude ca acesta să poată viza ansamblul mărcilor neerlandeze.
- 20 În plus, deși scrisoarea de punere în întârziere privește, în general, aplicarea articolului 34 TFUE și a jurisprudenței aferente acestui articol în privința metalelor prețioase, ea nu vizează în mod expres decât mărcile WaarborgHolland. În ceea ce privește petitul cererii introductive, deși acesta vizează, la fel ca dispozitivul avizului motivat, „anumite mărci neerlandeze”, motivele avizului respectiv nu privesc decât mărcile WaarborgHolland. Prin urmare, nu se poate considera nici că cerințele stabilite de jurisprudența amintită la punctele 17 și 18 din prezenta hotărâre sunt îndeplinite.

- 21 În aceste condiții, este necesar să se respingă ca inadmisibilă acțiunea formulată de Comisie în măsura în care privește pretinsul refuz de recunoaștere a altor mărci neerlandeze decât cele aplicate de WaarborgHolland.

Cu privire la fond

Argumentația părților

- 22 Comisia arată că aplicarea în Republica Cehă, pe anumite metale prețioase importate din alte state membre, a unei mărci suplimentare, în pofida faptului că aceste metale prețioase au fost deja marcate în conformitate cu legislația neerlandeză și au fost comercializate în Uniune, constituie o restricție nejustificată privind libera circulație a mărfurilor.
- 23 Republica Cehă nu ar putea susține în mod întemeiat că, pentru a beneficia de principiul recunoașterii reciproce, metalele prețioase originare din state terțe trebuie nu numai să fi fost puse în liberă circulație în Uniune, ci și, apoi, să fi fost comercializate într-un stat membru, care ar trebui în plus să fie statul membru în conformitate cu legislația căruia a fost aplicată marca, și anume în speță Regatul Țărilor de Jos. Astfel, din jurisprudența Curții ar rezulta că, în cazul în care produse originare dintr-un stat terț au fost puse în liberă circulație în Uniune, ele trebuie să beneficieze de același tratament ca mărfurile originare din Uniune. Prin urmare, libertatea de circulație a mărfurilor s-ar aplica metalelor prețioase marcate într-un stat terț de sucursala unui oficiu de marcă stabilit într-un stat membru, în speță Regatul Țărilor de Jos, și care sunt în liberă circulație în Uniune.
- 24 Comercializarea în conformitate cu legislația în vigoare ar fi una dintre cerințele punerii în liberă circulație și, așadar, o condiție privind obținerea statutului de marfă a Uniunii, iar nu o etapă suplimentară necesară pentru aplicarea principiului recunoașterii reciproce. În plus, statul membru de punere în liberă circulație ar putea fi diferit de cel a cărui legislație a guvernat marcarea metalelor în cauză. Această poziție ar fi confirmată printre altele de Regulamentul (CE) nr. 764/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 iulie 2008 de stabilire a unor proceduri de aplicare a anumitor norme tehnice naționale pentru produsele comercializate în mod legal în alt stat membru și de abrogare a Deciziei nr. 3052/95/CE (JO 2008, L 218, p. 21), precum și de Regulamentul (CE) nr. 765/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 iulie 2008 de stabilire a cerințelor de acreditare și de supraveghere a pieței în ceea ce privește comercializarea produselor și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 339/93 al Consiliului (JO 2008, L 218, p. 30).
- 25 Astfel, din moment ce metalele prețioase au fost puse în liberă circulație, faptul că marcarea lor nu a fost realizată pe teritoriul Uniunii ar fi lipsit de relevanță.
- 26 În plus, Comisia amintește că, potrivit jurisprudenței Curții, statele membre nu pot impune o nouă marcă a produselor importate dintr-un alt stat membru în care acestea au fost comercializate în mod legal și în care au fost marcate în conformitate cu legislația acestui stat, în cazul în care indicațiile furnizate de marca respectivă sunt echivalente cu cele prevăzute de statul membru de import și pot fi înțelese de consumatorii acestuia din urmă. În speță, mărcile WaarborgHolland, chiar aplicate într-un stat terț, ar fi conforme cu legislația din Țările de Jos, iar indicațiile pe care le furnizează ar fi echivalente cu cele prevăzute de Republica Cehă și ar putea fi înțelese de consumatorii acestui stat membru.
- 27 Pe de altă parte, Republica Cehă nu ar fi demonstrat că restricția în cauză este de natură să garanteze realizarea obiectivului privind protecția consumatorilor pe care îl urmărește și că nu depășește ceea ce este necesar pentru atingerea acestuia. În această privință, Comisia subliniază că WaarborgHolland este un oficiu de marcă supus dreptului neerlandez, precum și controlului autorităților publice

neerlandeze și este acreditat de organismul neerlandez de acreditare în sensul Regulamentului nr. 765/2008, iar aceste autorități publice asigură controlul sucursalelor oficiilor lor de marcă atât în statele membre, cât și în statele terțe.

- 28 Republica Cehă arată că, în măsura în care acțiunea este admisibilă, ea nu este întemeiată. În primul rând, după ce a precizat că mărcile pe care le vizează în observațiile sale nu sunt decât cele ale WaarborgHolland, acest stat membru susține că metalele prețioase marcate într-un stat terț nu beneficiază de libera circulație a mărfurilor garantată la articolul 34 TFUE, cu toate că ele au fost marcate în conformitate cu legislația unui stat membru.
- 29 Pentru a fi aplicabil, principiul recunoașterii reciproce ar impune să fie urmate două etape consecutive, și anume punerea în liberă circulație a mărfurilor în Uniune în sensul articolului 29 TFUE, care implică îndeplinirea formalităților de import și perceperea taxelor vamale și a taxelor cu un efect echivalent exigibile în statul membru în cauză, iar apoi comercializarea mărfurilor pe piața acestui stat membru în conformitate cu legislația sa netarifară. În prezenta cauză, această succesiune nu ar fi respectată întrucât, deși metalele prețioase în cauză au fost marcate, desigur, în conformitate cu legislația neerlandeză, ele au fost marcate într-un stat terț și nu au fost comercializate pe teritoriul neerlandez.
- 30 În al doilea rând, în ceea ce privește restricția privind libera circulație a metalelor prețioase marcate în Țările de Jos, Republica Cehă consideră că aceasta este justificată de necesitatea de a proteja consumatorii și este proporțională cu respectivul obiectiv. În această privință, statul membru menționat arată că se află în imposibilitatea de a distinge aceste metale prețioase de cele pe care au fost aplicate aceleași mărci într-un stat terț. Aplicarea unei mărci cehe suplimentare ar constitui, așadar, singurul mijloc pentru ca Republica Cehă să controleze intrarea pe piața Uniunii a mărfurilor marcate în state terțe. Posibilitatea autorităților neerlandeze de a controla marcarea în state terțe ar fi insuficientă, la fel cum ar fi insuficient controlul eșantioanelor și al mărcării efectuate în respectivele state terțe. Statul membru amintit subliniază de asemenea că nu există, în ceea ce privește marcarea articolelor din metale prețioase, un sistem de recunoaștere în Uniune a autorităților de evaluare a conformității din statele terțe.
- 31 Republica Franceză, intervenientă în susținerea concluziilor Republicii Cehe, consideră, cu titlu principal, că aplicarea principiului recunoașterii reciproce la metalele prețioase marcate este supusă unei condiții suplimentare care nu se aplică celorlalte tipuri de produse, și anume condiția ca marcarea să fi fost realizată pe teritoriul statului membru care exportă de către un organism independent stabilit în acest stat membru. Această condiție s-ar explica prin natura specială a activității de marcă, care ar decurge din prerogativa suverană privind garanția titlului. În consecință, un articol marcat pe teritoriul unui alt stat membru decât statul membru exportator sau pe teritoriul unui stat terț, cum este cazul în speță în ceea ce privește mărcile WaarborgHolland, nu ar beneficia de principiul recunoașterii reciproce. Simpla punere în liberă circulație a unui asemenea articol într-un stat membru ar fi insuficientă în această privință. Prin urmare, pretinsa încălcare a articolului 34 TFUE nu ar fi dovedită.
- 32 În subsidiar, Republica Franceză susține că, presupunând că principiul recunoașterii reciproce este aplicabil, restricția privind libera circulație a mărfurilor care decurge din refuzul autorităților cehe de a recunoaște mărcile WaarborgHolland este conformă cu articolul 34 TFUE, din moment ce aceasta este justificată de un obiectiv privind protecția consumatorilor și garantarea loialității tranzacțiilor comerciale și este proporțională cu acest obiectiv.
- 33 În răspuns, Comisia arată printre altele că din jurisprudența Curții nu reiese că, pentru a beneficia de principiul recunoașterii reciproce, activitatea de marcă trebuie să se deruleze în mod fizic pe teritoriul statului membru în conformitate cu legislația căruia este aplicată marca. În plus, potrivit Regulamentului nr. 765/2008, statele membre ar fi ținute să recunoască echivalența serviciilor furnizate de un oficiu de marcă acreditat în temeiul acestui regulament, chiar dacă sucursala oficiului de marcă agreeat care a aplicat marca nu este situată pe teritoriul statului membru în cauză

și nici pe cel al Uniunii. În această privință, Comisia subliniază că independența oficiilor de marcă neerlandeze sau a organismului de acreditare neerlandez nu este contestată, iar garanțiile privind independența oferite de oficiul de control agreat de statul membru exportator nu trebuie în mod necesar să coincidă cu cele prevăzute de statul membru importator.

Aprecierea Curții

- 34 Potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, orice reglementare comercială a statelor membre de natură să constituie, în mod direct sau indirect, efectiv sau potențial, un obstacol în calea comerțului din interiorul Uniunii trebuie considerată o măsură cu efect echivalent unor restricții cantitative în sensul articolului 34 TFUE (Hotărârea din 11 iulie 1974, Dassonville, 8/74, EU:C:1974:82, punctul 5, și Hotărârea din 16 ianuarie 2014, Juvelta, C-481/12, EU:C:2014:11, punctul 16).
- 35 Astfel, obstacolele în calea liberei circulații a mărfurilor care rezultă, în lipsa armonizării legislațiilor naționale, din aplicarea de către un stat membru, la mărfuri provenite din alte state membre, unde sunt produse și comercializate în mod legal, a unor norme privind condițiile pe care trebuie să le îndeplinească aceste mărfuri, chiar dacă aceste norme sunt aplicabile fără deosebire tuturor produselor, constituie măsuri cu efect echivalent, interzise de articolul 34 TFUE, în cazul în care această aplicare nu poate fi justificată printr-un scop de interes general de natură să prevaleze asupra cerințelor liberei circulații a mărfurilor (a se vedea în acest sens Hotărârea din 20 februarie 1979, Rewe-Zentral, cunoscută sub numele „Cassis de Dijon”, 120/78, EU:C:1979:42, punctul 8, precum și Hotărârea din 15 septembrie 1994, Houtwipper, C-293/93, EU:C:1994:330, punctul 11, și Hotărârea din 16 ianuarie 2014, Juvelta, C-481/12, EU:C:2014:11, punctul 17).
- 36 Trebuie amintit de asemenea că, potrivit articolului 28 alineatul (2) TFUE, interzicerea restricțiilor cantitative între statele membre, prevăzută la articolele 34-37 TFUE, se aplică produselor originare din statele membre, precum și produselor care provin din țări terțe care se află în liberă circulație în statele membre. În temeiul articolului 29 TFUE, se consideră că se află în liberă circulație într-un stat membru produsele care provin din state terțe, pentru care au fost îndeplinite formalitățile de import și pentru care au fost percepute în statul membru respectiv taxele vamale și taxele cu efect echivalent exigibile și care nu au beneficiat de o restituire totală sau parțială a acestor taxe și impuneri.
- 37 Curtea a dedus de aici că, în ceea ce privește libera circulație a mărfurilor în interiorul Uniunii, produsele care beneficiază de liberă circulație sunt asimilate în mod definitiv și total cu produsele originare din statele membre și că, în consecință, dispozițiile articolului 34 TFUE se aplică fără distincție produselor originare din Uniune și celor care au fost puse în liberă circulație în interiorul unuia dintre statele membre, oricare ar fi originea inițială a acestor produse (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 decembrie 1976, Donckerwolcke și Schou, 41/76, EU:C:1976:182, punctele 17 și 18, Hotărârea din 18 noiembrie 2003, Budějovický Budvar, C-216/01, EU:C:2003:618, punctul 95, precum și Hotărârea din 16 iulie 2015, UNIC și Uni.co.pel, C-95/14, EU:C:2015:492, punctul 41).
- 38 Cu toate acestea, rezultă de asemenea din jurisprudența Curții că introducerea pe piață constituie o etapă ulterioară importului. La fel cum un produs fabricat în mod legal în Uniune nu poate fi introdus pe piață doar pe baza acestei circumstanțe, importul legal al unui produs nu implică faptul că acesta este admis în mod automat pe piață. Un produs care provine dintr-un stat terț ce se află în liberă circulație este astfel asimilat produselor care sunt originare din statele membre în ceea ce privește eliminarea taxelor vamale și a restricțiilor cantitative între statele membre. Totuși, în măsura în care nu există o reglementare a Uniunii care să armonizeze condițiile de comercializare a produselor în cauză, statul membru în care acestea sunt puse în liberă circulație se poate opune introducerii lor pe piață în cazul în care ele nu îndeplinesc condițiile stabilite în acest scop de dreptul național cu respectarea dreptului Uniunii (Hotărârea din 30 mai 2002, Expo Casa Manta, C-296/00, EU:C:2002:316, punctele 31 și 32, precum și Hotărârea din 12 iulie 2005, Alliance for Natural Health și alții, C-154/04 și C-155/04, EU:C:2005:449, punctul 95).

- 39 Astfel cum a arătat în esență avocatul general la punctele 57 și 58 din concluzii, din cele ce precedă reiese că, contrar celor susținute de Comisie, principiul recunoașterii reciproce stabilit de jurisprudența amintită la punctul 35 din prezenta hotărâre nu se poate aplica comerțului, în cadrul Uniunii, cu mărfuri originare din state terțe care se află în liberă circulație în cazul în care acestea, înainte de a fi exportate către un alt stat membru decât cel în care se află în liberă circulație, nu au fost comercializate în mod legal pe teritoriul unui stat membru.
- 40 În speță, este cert că prezenta acțiune nu vizează refuzul recunoașterii mărcilor WaarborgHolland și marcarea suplimentară care ar putea fi impusă în consecință de Republica Cehă cu ocazia importului direct pe teritoriul său, dintr-un stat terț, al unor metale prețioase marcate cu mărcile WaarborgHolland aplicate în afara teritoriului Uniunii. Această acțiune nu vizează nici mărcile care intră sub incidența Convenției privind analiza și marcarea articolelor din metale prețioase, semnată la Viena la 15 noiembrie 1972 și modificată la 18 mai 1988, nici mărcile care intră sub incidența unor tratate bilaterale de recunoaștere reciprocă a mărcilor aplicate pe articolele din metale prețioase care au fost încheiate între anumite state membre și state terțe, precum cele menționate de avocatul general la punctul 30 din concluzii.
- 41 În schimb, prin acțiunea amintită, Comisia contestă conformitatea cu articolul 34 TFUE a practicii cehe care constă în a nu recunoaște mărcile WaarborgHolland, care sunt mărci de garanție, și, în consecință, în a impune o marcă suplimentară a metalelor prețioase în cauză cu ocazia importului în Republica Cehă al unor metale prețioase marcate cu aceste mărci care fie au fost atât marcate, cât și comercializate în mod legal pe teritoriul neerlandez sau, după caz, pe teritoriul unui alt stat membru, fie au fost marcate pe teritoriul unui stat terț în conformitate cu legislația neerlandeză și se află în liberă circulație într-un alt stat membru decât Republica Cehă, indiferent dacă este vorba de Regatul Țărilor de Jos sau de un alt stat membru.
- 42 Or, Curtea a statuat deja că o reglementare națională care impune ca articolele din metale prețioase importate din alte state membre în care sunt comercializate legal și marcate în conformitate cu legislația statelor respective să fie supuse unei noi mărcări în statul membru de import are drept efect sporirea dificultății și a costului importurilor și constituie, așadar, o măsură cu efect echivalent unei restricții cantitative la import în sensul articolului 34 TFUE (a se vedea în acest sens Hotărârea din 21 iunie 2001, Comisia/Irlanda, C-30/99, EU:C:2001:346, punctul 27, precum și Hotărârea din 16 ianuarie 2014, Juvelta, C-481/12, EU:C:2014:11, punctele 18 și 20).
- 43 Aceasta este situația și în ceea ce privește practica în cauză. Astfel, în temeiul acesteia, metalele prețioase marcate cu mărcile WaarborgHolland, oficiu de marcă neerlandez, indiferent dacă au fost atât marcate, cât și comercializate în mod legal pe teritoriul neerlandez sau, după caz, pe cel al unui alt stat membru ori dacă au fost marcate pe teritoriul unui stat terț în conformitate cu legislația neerlandeză și au fost puse în liberă circulație într-un stat membru și dacă au fost sau nu au fost comercializate în mod legal pe teritoriul unui stat membru, nu pot fi comercializate pe teritoriul Republicii Cehe decât după ce au făcut obiectul unui control și după aplicarea unei mărci de garanție suplimentare în acest stat membru, ceea ce este de natură să facă mai dificil și mai costisitor importul respectivelor produse din alte state membre pe teritoriul acestuia din urmă.
- 44 Prin urmare, practica menționată este interzisă de articolul 34 TFUE, cu excepția cazului în care ea poate fi justificată în mod obiectiv.
- 45 În această privință, rezultă dintr-o jurisprudență constantă a Curții că o reglementare națională care constituie o măsură cu efect echivalent unei restricții cantitative la import în sensul articolului 34 TFUE poate fi justificată de unul dintre motivele de interes general enumerate la articolul 36 TFUE sau de cerințe imperative (Hotărârea din 10 februarie 2009, Comisia/Italia, C-110/05, EU:C:2009:66, punctul 59 și jurisprudența citată, precum și Hotărârea din 6 septembrie 2012, Comisia/Belgia, C-150/11, EU:C:2012:539, punctul 53).

- 46 În speță, Republica Cehă invocă o cerință imperativă întemeiată pe necesitatea de a asigura protecția consumatorilor.
- 47 În această privință, Curtea a statuat deja, astfel, că obligația importatorului de a aplica pe articolele din metale prețioase o marcă prin care se indică titlul este, în principiu, de natură să asigure o protecție eficace a consumatorilor și să promoveze corectitudinea tranzacțiilor comerciale (Hotărârea din 21 iunie 2001, Comisia/Irlanda, C-30/99, EU:C:2001:346, punctul 29, și Hotărârea din 16 ianuarie 2014, Juvelta, C-481/12, EU:C:2014:11, punctul 21).
- 48 Totuși, în acest context, Curtea a statuat de asemenea că un stat membru nu poate impune o nouă aplicare a unei mărci pe produse importate dintr-un alt stat membru unde au fost comercializate legal și marcate în conformitate cu legislația acestui stat în cazul în care indicațiile oferite de marca de origine, indiferent de forma acesteia, sunt echivalente cu cele prevăzute de statul membru de import și pot fi înțelese de consumatorii din acesta (Hotărârea din 21 iunie 2001, Comisia/Irlanda, C-30/99, EU:C:2001:346, punctul 30, și Hotărârea din 16 ianuarie 2014, Juvelta, C-481/12, EU:C:2014:11, punctul 22).
- 49 În speță nu este vorba însă despre echivalența dintre indicațiile oferite de mărcile WaarborgHolland și cele prevăzute de Republica Cehă pentru propriile mărci de garanție și nici despre înțelegerea lor de către consumatorii din acest stat membru, elemente pe care Republica Cehă nu le contestă, ci este vorba despre nivelul de garanție oferit de marcarea efectuată pe teritoriul unor state terțe de sucursalele unui oficiu de marcă neerlandez, în speță WaarborgHolland, care, în temeiul dreptului neerlandez, este autorizat să își exercite cel puțin o parte dintre activitățile sale de marcă în afara teritoriului Uniunii.
- 50 Republica Cehă, susținută de Republica Franceză, arată astfel că o asemenea marcă care este aplicată în afara teritoriului Uniunii, chiar dacă această marcă este efectuată de sucursalele unui oficiu de marcă independent care, în conformitate cu dreptul statului membru de care aparține, este autorizat să își exercite o parte dintre activitățile sale pe teritoriul unor state terțe, nu oferă garanții suficiente pentru a fi considerată echivalentă cu o marcă care ar fi aplicată de un organism independent al unui stat membru pe teritoriul respectivului stat membru. Fiabilitatea unei astfel de mărci efectuate în afara teritoriului Uniunii nu ar putea fi garantată, potrivit acestor state membre, ținând seama de obstacolele care există în ceea ce privește exercitarea unui control suficient de către statul membru de care aparține organismul amintit asupra activităților acestuia din urmă care sunt exercitate pe teritoriul unor state terțe.
- 51 În această privință, trebuie amintit că, în ceea ce privește cerința ca o marcă să fie aplicată de o persoană juridică care îndeplinește anumite condiții privind competența și independența, Curtea a statuat deja, desigur, că un stat membru nu se poate opune, susținând că funcția de garanție a mărcii nu poate fi asigurată decât prin intervenția organismului competent al statului membru de import, comercializării pe teritoriul său a unor articole din metale prețioase marcate în statul membru de export de către un organism independent. Astfel, existența unor controale duble, în statul membru exportator și în statul membru importator, nu poate fi justificată dacă rezultatele controlului efectuat în statul membru de origine satisfac cerințele statului membru importator. În această privință, Curtea a statuat de asemenea că funcția de garanție a mărcii este îndeplinită în cazul în care aceasta este aplicată de un organism independent în statul membru exportator (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 septembrie 1994, Houtwipper, C-293/93, EU:C:1994:330, punctele 17-19).
- 52 Cu toate acestea, în considerarea riscului de fraudă existent pe piața articolelor din metale prețioase, dat fiind că mici modificări ale conținutului de metal prețios pot avea o importanță foarte mare în privința marjei de profit a producătorului, Curtea a recunoscut că, în lipsa unei reglementări a Uniunii, alegerea măsurilor adecvate pentru a face față acestui risc aparține statelor membre, care dispun de o largă putere de apreciere (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 septembrie 1994, Houtwipper, C-293/93, EU:C:1994:330, punctele 21 și 22).

- 53 În acest context, Curtea a considerat că, deși alegerea între un control *a priori* de către un organism independent și un regim care permite producătorilor din statul membru de export să marcheze ei înșiși mărfurile în cauză ține de puterea de apreciere a fiecărui stat membru, un stat membru a cărui reglementare impune ca marca să fie aplicată de un organism independent nu se poate opune comercializării pe teritoriul său a unor articole din metale prețioase importate din alte state membre în cazul în care aceste articole au fost efectiv marcate de un organism independent în statul membru exportator. În plus, Curtea a subliniat că garanțiile privind independența oferite de organismul din statul membru exportator nu trebuie în mod necesar să coincidă cu cele prevăzute în reglementarea națională a statului membru de import (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 septembrie 1994, Houtwipper, C-293/93, EU:C:1994:330, punctele 20, 22, 23 și 27, precum și Hotărârea din 16 ianuarie 2014, Juvelta, C-481/12, EU:C:2014:11, punctele 36 și 37).
- 54 Curtea nu s-a pronunțat însă încă cu privire la mărci de garanție aplicate pe teritoriul unor state terțe. Or, în această privință, având în vedere riscul de fraudă existent pe piața metalelor prețioase și larga putere de apreciere pe care Curtea a recunoscut-o deja statelor membre în ceea ce privește alegerea măsurilor adecvate pentru a face față acestui risc, trebuie admis că, în lipsa unei reglementări a Uniunii în materie, un stat membru este îndrituit să nu admită, în cadrul combaterii fraudei, întreprinsă în scopul de a asigura protecția consumatorilor pe teritoriul său, ca oficiul sau oficiile sale de marcare – ori alte entități pe care acesta le-ar abilita să aplice mărci de garanție ale respectivului stat membru pe metale prețioase – să aplice mărcile menționate pe teritoriul unor state terțe.
- 55 Rezultă din cele ce precedă că un stat membru, în stadiul actual al dreptului Uniunii și cu excepția cazurilor care ar fi reglementate printr-un acord internațional, care, după cum s-a amintit la punctul 40 din prezenta hotărâre, nu sunt vizate prin prezenta acțiune, este în principiu îndrituit să nu considere, în temeiul jurisprudenței amintite la punctul 52 din prezenta hotărâre, că mărcile de garanție aplicate pe teritoriul unor state terțe oferă un nivel de protecție a consumatorilor echivalent cu mărcile de garanție aplicate de organisme independente pe teritoriul statelor membre.
- 56 În această privință, Comisia nu se poate întemeia în mod util pe Regulamentul nr. 765/2008 pentru a susține că, din moment ce WaarborgHolland este un organism de evaluare a conformității acreditat de organismul neerlandez de acreditare în temeiul acestui regulament, Republica Cehă este ținută, în toate cazurile, să admită pe teritoriul său metalele prețioase marcate cu mărci ale acestui organism de evaluare în cazul în care acestea sunt importate dintr-un alt stat membru, fără a fi îndrituită să efectueze un control și nici, eventual, o marcare suplimentară.
- 57 Astfel, pe de o parte, deși articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 765/2008 prevede că, în cazul în care un organism de evaluare a conformității solicită acreditarea, acesta se adresează în principiu organismului național de acreditare al statului membru în care este stabilit, acest regulament tace în ceea ce privește chestiunea teritoriului pe care organismele de evaluare a conformității pot sau trebuie să își exercite activitățile și cu privire la măsura în care acreditarea care le este conferită de organismul național de acreditare în temeiul acestui regulament poate sau nu poate – ori trebuie sau nu trebuie – să acopere și activitățile organismelor de evaluare a conformității care sunt exercitate de sucursalele acestora pe teritoriul unor state terțe. Pe de altă parte și în definitiv, problema dacă practica cehă contestată de Comisie este sau nu este conformă cu Regulamentul nr. 765/2008 nu face obiectul prezentei acțiuni.
- 58 Cu toate acestea, trebuie subliniat că exercitarea posibilității recunoscute statelor membre la punctul 55 din prezenta hotărâre nu poate fi justificată în cazul în care, conform jurisprudenței amintite la punctul 51 din prezenta hotărâre, rezultatele controlului efectuat în statul membru din care sunt exportate metalele prețioase în cauză îndeplinesc cerințele statului membru importator.

- 59 Or, această situație se regăsește în mod necesar, în speță, în ceea ce privește metalele prețioase marcate de WaarborgHolland pe teritoriul neerlandez și comercializate în mod legal în acest stat membru sau, după caz, pe teritoriul unui alt stat membru, conform jurisprudenței constante a Curții amintite la punctul 53 din prezenta hotărâre.
- 60 Această afirmație este valabilă și în ceea ce privește metalele prețioase marcate cu o marcă WaarborgHolland aplicată într-un stat terț, care au fost puse în liberă circulație în Uniune și care, înaintea exportării către Republica Cehă, au fost comercializate în mod legal pe teritoriul unui stat membru care, la fel ca Republica Cehă, a ales să nu admită ca oficiul sau oficiile sale de marcă – ori alte entități pe care acesta le-ar abilita să aplice mărci de garanție ale respectivului stat membru pe metale prețioase – să aplice mărcile menționate pe teritoriul unor state terțe. Astfel, în această ipoteză, trebuie să se considere că controlul efectuat de un asemenea stat membru cu ocazia comercializării metalelor prețioase în cauză pe teritoriul său îndeplinește cerințele Republicii Cehe, din moment ce, în această ipoteză, respectivele două state membre urmăresc niveluri de protecție a consumatorilor echivalente.
- 61 Trebuie constatat, așadar, că, în ipotezele identificate la punctele 59 și 60 din prezenta hotărâre, refuzul recunoașterii mărcilor WaarborgHolland de către Republica Cehă nu poate fi justificat și, în consecință, pretinsa neîndeplinire a obligațiilor este dovedită.
- 62 În schimb, din considerațiile care precedă rezultă că, atunci când este vorba despre metale prețioase care au fost marcate cu o marcă WaarborgHolland pe teritoriul unui stat terț, care au fost puse în liberă circulație în Uniune și care sunt exportate către Republica Cehă fără să fi fost în prealabil comercializate în mod legal într-un stat membru, precum și atunci când este vorba despre astfel de mărfuri care, odată puse în liberă circulație, au fost comercializate în mod legal într-un stat membru care nu impune marcarea de garanție a metalelor prețioase de către un organism independent sau chiar într-un stat membru care impune o asemenea marcă, însă permite ca aceasta să fie efectuată pe teritoriul unor state terțe, rezultatele controlului efectuat de statul membru din care sunt exportate metalele prețioase în cauză nu pot satisface nevoile Republicii Cehe.
- 63 Cu toate acestea, deși practica cehă în cauză poate fi astfel justificată, în parte, în special pentru că metalele prețioase în cauză pot să nu îndeplinească condițiile de comercializare legală într-un stat membru, ar mai trebui, pentru ca justificarea respectivă să fie admisibilă, ca practica amintită să fie de natură să asigure realizarea obiectivului menționat și să nu depășească ceea ce este necesar în acest scop (a se vedea în acest sens Hotărârea din 10 februarie 2009, Comisia/Italia, C-110/05, EU:C:2009:66, punctul 59 și jurisprudența citată, precum și Hotărârea din 16 ianuarie 2014, Juvelta, C-481/12, EU:C:2014:11, punctul 29).
- 64 Or, este cert că practica cehă în cauză vizează metalele prețioase marcate cu mărcile WaarborgHolland în general, iar nu numai metalele prețioase marcate cu mărcile WaarborgHolland aplicate pe teritoriul unor state terțe, și aceasta, în plus, fără distincție în funcție de condițiile în care respectivele metale prețioase sunt exportate către Republica Cehă, și anume în special în funcție de aspectul dacă sunt exportate către Republica Cehă după ce doar au fost puse în liberă circulație într-un alt stat membru sau după ce au fost și comercializate în mod legal într-un alt stat membru.
- 65 În această privință, Republica Cehă se prevalează de imposibilitatea de a distinge, printre mărcile WaarborgHolland, pe cele care au fost aplicate pe teritoriul unor state terțe și pe cele care au fost aplicate în Uniune, întrucât aceste mărci sunt identice indiferent de locul în care au fost aplicate. O asemenea împrejurare nu este însă de natură să permită să se considere că practica respectivă, în măsura în care poate fi justificată, este proporțională cu obiectivul urmărit.
- 66 Astfel, ar fi posibil, de exemplu solicitând de la importatorul în Republica Cehă un mijloc de probă scris care să ateste locul în care a fost aplicată marca în discuție, precum și, dacă este cazul, locul punerii în liberă circulație și al comercializării legale în Uniune a metalelor prețioase în cauză, să se

limiteze refuzul recunoașterii mărcilor WaarborgHolland numai la împrejurările în care un control suplimentar al metalelor menționate de către autoritățile cehe este efectiv justificat de protecția consumatorilor, ceea ce ar constitui o măsură care afectează mai puțin libera circulație a mărfurilor decât refuzul general de recunoaștere a acestor mărci și marcarea suplimentară a ansamblului metalelor prețioase marcate cu mărcile amintite.

- 67 Faptul că, într-un astfel de caz, consumatorul final nu ar fi el însuși în măsură să verifice dacă marca WaarborgHolland a fost aplicată pe un metal prețios pe teritoriul unui stat terț sau în Uniune și, în consecință, ar putea fi indus în eroare în ceea ce privește calitatea acestuia nu poate să dovedească, contrar celor susținute de Republica Cehă, proporționalitatea practicii în cauză, cu excepția situației în care se consideră că un asemenea consumator nu poate avea încredere în autoritățile competente ale statului membru de consum în privința controlului calității produselor pe care acesta le admite pe piața sa, ceea ce nu poate fi admis.
- 68 Prin urmare, trebuie constatat că, în considerarea caracterului său general și sistematic, practica cehă în cauză, în măsura în care poate fi justificată de protecția consumatorilor, este disproporționată în raport cu obiectivele pe care le urmărește.
- 69 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, trebuie, pe de o parte, să se constate că, prin faptul că a refuzat să recunoască mărcile WaarborgHolland, Republica Cehă nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 34 TFUE și, pe de altă parte, să se respingă în rest acțiunea.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 70 Potrivit articolului 138 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. În temeiul alineatului (3) prima teză al acestui articol, în cazul în care părțile cad fiecare în pretenții cu privire la unul sau mai multe capete de cerere, fiecare parte suportă propriile cheltuieli de judecată. Întrucât acțiunea Comisiei este în parte inadmisibilă, trebuie statuat că Comisia și Republica Cehă suportă propriile cheltuieli de judecată.
- 71 În temeiul articolului 140 alineatul (1) din același regulament, potrivit căruia statele membre care au intervenit în litigiu suportă propriile cheltuieli de judecată, Republica Franceză suportă propriile cheltuieli de judecată.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a doua) declară și hotărăște:

- 1) Prin faptul că a refuzat să recunoască mărcile oficiului de marcă WaarborgHolland, Republica Cehă nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 34 TFUE.**
- 2) Respinge în rest acțiunea.**
- 3) Comisia Europeană, Republica Cehă și Republica Franceză suportă propriile cheltuieli de judecată.**

Semnături